

Akqusqo 2– Alwákit

Addárs 20 (Isbú 4)

-Sqaqariñá Adálðañe haaláháyú márrayá? Shañíné haaláháneyú?

-Náñ giilá tha arrushásh?

Ijahaza garraíéqi

Kqala geedíéqí maré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gadari shá áné garra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárrraqí éqí kqíllíñá mare thama thabá alú máré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí thá alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra ootha kíllíñ. Shakqalathá akqí rootha tho alú 2 u 3 shambalo.

Áhorathá aániyúléyúgú

Kqala geedíéqí máré hoshala alhárífá zíiqí tháñgú tha assandúkqú. Kqala geedíéqí máré mamdiñaqí tháábá alú ma álé garra máré thañgólé ma dqukqúnúñ. Hoshala assúra tháñ. Rootha rootha assúró.

Shákqala assúra kqíllíñ dqúkqunuñ dqúkqunuñ.

Kqala geedíéqí máré asala alhárífá ma assé máré áhora aañiyú tháñ u máré á horá roothá zíiqí tháñ assúra thá huéqí.

Kqallla geedíéqí na rootháló tha alkarrásá mamréyú. Añgó akkada mahio máré alú na roothá míñ aañá tharóónaqi! Min mbá kqodi marénaqi. Kataba roothá ma assé tha assabúra are. Á geedi muusqana tháñ mba katabó máré tha alkarrásá maréyú.

Kataba

Kqala geedíéqí máré hoshala I geera zíiqí tháñ tha alkítáábá mareyú. Kqalagágú máré hoshala roothá squriñí tháñ. Dqokqothagú «kámmu rootha squriñqí madí haqthúqi?» kqala geedíéqi máré ada thá roothá squriñílé thá roothágú zíiqílē tha azandúkqú. Kqala geedíéqí máré madíña roothá zíqíqí alqáwal tháábá alu. Madíñagaga aña ma asségú míñ tha alkítáábáqayú. Dqokqotha geedíñgúnuñ máré garra rootha ma haliyu.

Añgó adátháñ baró kqíllíñ mithil mmbálé. Kqala geedí kqíllíñéqí máré madíña roothá squriñíqí zíqíqí alqáwal tháábá alu. Da geedié azzáman máré garra roothá squriñígú thá boolí máré thá bishiyú. Kqala geedié máré madqa are tháába ma álé garrqí. Greedí kqíllíñ máré garra thá bishiyú! Greedí garraqí gadarigú máré asala rootha dqukqúnúñ míñ thá assandúkqú mbá fedqi máré. Ayú mbá asal máré na rootha ma assé

Kqalagágú máré kataba roothá squriñí tha alkarrásá maréyú. Daaga azzámaná gaffaqí máré katabá tha assátqur are ma pqishí! Dqokqotha geedíñgunuñ máré garra roothá squriñí ma haliyu. Katabab roothá squriñí ma almásal tha assabúra arer. Azañzaña : sha geedí gidi assátqurigú tha alkarrásá mareyú wala kqabi sha máré sáqtqarafish manáñ.

21

Adáldañe thá gafú

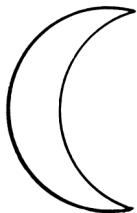
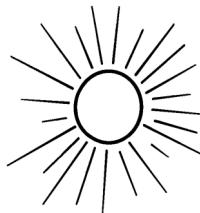
arru shá sh
arrushásh

atqár há kqe dqe
atqaqrhákqedqe

shu shu ri ñí
shushuriñí

a e i
o u

i u a o

m__ nzú

zíg__

mazal__

__gúúru

1. Ápqíshigá áñ tha _____.

asqakqale
amoozó
añkqulañgí

2. Walá ápqíshigá áñ tha _____.

arrushásh
gafu
búúsqiyú

Garra

-Gárrathá sqasqariñálé áthíkqathá gíñ walá kquesqégagalá Adádañe zílkqedqe.
Móótha roothá holiyu thé sqasqariñayú u añgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedi márre garra ñgóqí. Roothu thákí thé gíñ garragalá dqokqotha alú
Kala geedíeqí márre hoshala garrá zíiqí tháñ alqáwal tha alkítábá mareyú. Kqala geedíeqí sha ñgó fedqí añgó garra marthé buá sqasqariñó mbá zíiqí alqáwal. Kqala géedíeqí kqillíñá ma ñgó álé garraqí mare shin madqá are tháábá lé aña shúriñó hu. Kqala géedíeqí kqillíñá márre muliña assandúrkqa attáníqí tháábá alú ma álé garra márre. Kqala geedíeqí hassa hatháñ fédqí áñ garrathá sqasqariñálé kqillíñkqa ma haliyu.
Aásalí gadí dqukkúnúñ áné garra sqasqariña. Ma gadilo álé garraqí kqala geedí kqillíñeqí márre shíñ madqá are tháábá tha alkítábá mareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha «shuriñahu» gadi garraqí ná ashuriñá garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zíiqí aña shúriñó gadi hu.»
«Láázim hathú madqatha are tháábá kqillíñáñgáma sha ali asali gadimáñ ná garra aña shúriñola hu walá madiyú ná ma ñgo.»
Añ garrathá sqasqariñálé shúgó lámin áné kqóóda. Min mbá gárrala sqasqariña dqokqothá geedi dqokqóthá ithiguqi thé sqasqariñale!

-Sgasqariñá Adáldañe haaláháyú márrayá?
-Maabá ma zoozo náñ giiné?
-Amune kquesqákqílá zílíqi?
-Náñ giilá tha arrushásh?

Azzamaná roothó

Alqísbú 1. Mootha alyómá zíqiyúgú thé alqísbúyú. (alqítnén, atalatá alqarbará, alhamís, ajjí ma, assabit, alqahat)
Dqokqothagú: «Ndí alyómá assúgú?» Ndí alyómá walá garralá tháñ? Ndí alyómá pqíshí háthuéqí? Náánoqí?
Ágárraña geedí alyómágú zíiqí thé alqísbúyú. Móótha márthé iyú 3 marrát u ma álé shíñ madiñ méréqí tháábá aluúna alqísmá alyómú. Kqala geedíeqí márre móóthah iyú shíñ maratéén, míñ mbalo kqala géedí fááléyéqí márre móótha iyú thángóle na alyómgú le geedí mihilé. Dqokqothagú Ndá áháthí áné squalágé alyóm hugú mbá zíiqí thé alqisbúyú.
Ma ñéésqa gadi dqukkúnúñ ñgó áháthagá geedí holónoniñqigú.

Adáldañe thá gafú

Gárrathá sqasqariñálé áthíkqathá gíñ walá kquesqégagalá Adádañe zílíkqedqe.

Adáldañe gugúdiñí thá niňékqedqe Maasqú lé thá sqóóre Almatáma. Maabí pqálí mmaamáré. Kqalegú thá arrushásh shá mare rííkqa zíli.

Adáldañe ma zoozo u Maasqú pqishigá áshukqul.
Adáldañe tha shushuriñí thá gafa ndu shúúná Maasqúéqi.

Alyómámáñ á Maasqú kqalá shá mare gásama gafa máré gasama.

Mbá Maasqú shuthágane atqárhákqedqe ábaranane tháñ ma álé pqálné lemín áné kqóode.

Mbá Adáldañe shíñ na ábara tha are lemín áné gashá níné tháñ mbákqedqe.

Maasqú kqithá zílíkqedqe. Adáldañe walá zíaqí na gíñ kquesqékqáné. Áné baró kqalá shá űine bakqí zoozo asana pqueriñí áné pqáala.

Azzamaná roothó

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré garra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú sha "náñ madí hathúqí tha roothá squruñiléyúgú mbá namuqi" ñgó baró pqula márthéqí shá alhárífá dquoñondí thari assaqá katabilá roothá squruñí u alqálámá hu shuríñó ñinéñ alafi aañá alu.

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí kqillíná mare máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú, u máré mádiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.

Kqalagagú máré garra ma haliyù míñ tháábá ganbiyù thoñor tháábá pqiishiyúéqí. Hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal ma dqukqúnúñ thá geedilé. Dqokqothagú «Náñ madí hathúqí?»

Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha akqithoyú. «Ndá thikqinagéqí?»

Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámareyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindulé.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá rootha akqithó zííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámarèyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré garra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa róóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.

-rô, amudqa, zíli, pqaalí

23

Marú mééra ir.

Borid fía mia doño.

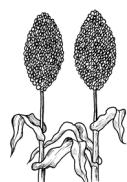
Gíidí ró bidóqí míllañ.

r	ô	a	ñ
zí	tha	lí	lá
rô	ga	mu	li
pqaa	kqúú	li	dqa

1.

3.

2.

4.

· -Gárrathá sqasqariñálé á thíkqathá giñ walá kquesqégagalá Adáldañe zílkqedqe.
· Yooma atalatá hatháñ garra sqasqariñá squlla **Adáldañe thé gafú**. Náñ mááné na giñ rootháné?
· Roothu théqi thé giñ garragalá dqokqotha alú Másal.
· Kqala geediéqí «Halíma adóqí alyóómamáñ míñ thé almadiínayú thé márthéqí. Ané maada giñ máñqí áné buuna alú. «Garrathá sqasqariñálé á thíkqathá giñ buunálá Halima alú.
· Kqala geedíqí máré gárra sqasqaríña thé bishiyú u máré ziaga nafarén nafarén.
· Bakqá garrañó geedié sqasqariñá ma haliyu.
· Dqokqotha geedi dqokqothagú taani. Mín mbá gárra máré thé bishiyú. Kqala geedíéqí máré gárra roothá squriñí tha ahapqúnáthále mbá ithigu máréqí théáñ.
· Dqokqotha gadímáñ áné garra roothá squriñí u añgó kqala geedíéqí máré madqa are théábá. Ñgo físh kqala márthéqí máré mádiña assúrá huluqi thé rootha squriñíle théábá alú. Kqóoda roothá squriñí kqillíñi shúgo!

· Kqalal geedíéqí maré gárra roothá squruñí mbá théri hu thé bishuyu u ñgó baró kqala gadímáñéqí áné gárra ma halíyu. Assúra ma alú gugudqíñagú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqi thé roothá squruñí gárraólale. Thamagá albáálgú ñgó akkada ma mulíñi máréqi théábá alú mbá ma asse. Shakqala thé roothá squruñí gashí shambálo.

Roothá shabahauqí

· Hoshala assandúkqa maiyú roothá shabahauqí théáñ thé geedille ma dqukqúñ. Kqala geedíéqí máré madqá akqithó roothó are théábá ma álé garra máré. Gárragá roothámañgú ma álé madiñó marthé shambá dqafaruuné na boolayú.
· Másal bába – baba nafaqaqi thé boolayuqá añgó madiña boolayúqi mbá hááqí.

Adáldañe thá gafú

Gárrathá sqasqariñálé á thíkqathá gíñ walá kquesqégagalá Adáldañe zílkqedqe.

1. Adáldañe ma zozo u Maasqú pqishigá áshukkul. Adáldañe tha shushuriñí thá gafa ndu shúúná Maasqúéqi.
2. Mbá Maasqú shuthágane atqárhákqedqe ábaranane tháñ ma álé pqálné lemín áné kqóóde.
3. Maasqú kqithá zílkqedqe. Adáldañe walá zíaqí na gíñ kquesquékqáné. Ané baró kqalá shá ñine bakqí zozo assáná pperiñí áné pqáála.

— (a)

— (b)

— (d)

wal	wal	wal	wal
wál	wâl	wáál	waal

Alkqanúná roothó

Kqala geediéqí máré garra roothá squruñi u máré gíagá alqaláámá róóthó (punctuation) mbá ma alú baabákq. Kqala gadímáñéqí áné kátaba mootha thá assabúra are. Kqala geediéqí mare geera moothá maréqí ma ma assé.

Rootha adqañthiña

Kqala geedíéqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zíiqí tháñ alqáwal u ma álé áhulú máréqi thá róóthá adíne tháñle.

Geedí kqíllíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthémí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó márénai tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alharif

Garra rootha arabaqágú taláta marrát u ma geedi álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábá máré.

Tha alharífá ma daadó mbá zíiqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha alkaráásámaréyú.

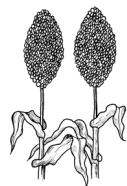
Mín mbá katabí geedí kqíllíñ rootha arbaqákedqe tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala marthémí muusqa moothá katabómare. Kámmu mbá pqííshí?
-zoozo, arrushásh, alqitnêñ, alyóm

marú kqóla amazíñá dqááñí
ró bídí kúllu yóm tha asqakqale

1.

 (a) rô

2.

 (b) amudqa

3.

 (d) zíli

4.

 (dq) pqaalí

1.

3.

2.

4.

- Hathú maadá aañá wállá fuudá beñení márrayá?
- Náñ sqúllá alwakitá wállá fuudá beñení tháñ míllañ.
- Roothathá gíñ gii máabí álhillañgamá tha amoozó.

Ijahaza garraíeqi

Kqala geedíeqí maré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gerabá moothá. Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gadari shá áné garra ma álé pqadiñogú. Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárrraqí éqí kqíllíñá mare thama thabá alú máré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí thá alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárра ootha killíñ. Shakqalathá akqí rootha tho alú 2 u 3 shambalo.

Áhorathá aániyúleyúgú

Kqala geedíeqí máré hoshala alhárífá zíiqí tháñgú tha assandúkqú. Kqala geedíeqí máré mamdiñaqí tháábá alú ma álé garra máré thañgólé ma dqukqúnúñ. Hoshala assúra tháñ. Rootha rootha assúró. Shákqala assúra kqillíñ dqúkqunuñ dqúkqunuñ. Kqala geedíeqí máré asala alhárífá ma assé máré áhora aániyú tháñ u máré á horá roothá zíiqí tháñ assúra thá huéqí. Kqallla geedíeqí na rootháló tha alkarrásá mamréyú. Añgó akkada mahió máré alú na roothá míñ aáñá tharóónáqi! Min mbá kqodi marénaqí. Kataba roothá ma assé tha assabúra are. Á geedi muusqana tháñ mba katabó máré tha alkarrásá maréyú.

Kataba

Kqala geedíeqí máré hoshala I geera zíiqí tháñ tha alkitáábá mareyú. Kqalagágú máré hoshala roothá squriñí tháñ. Dqokqothagú «kámmu rootha squriñqí madí haqthúqi?» kqala geedíeqí máré ada thá roothá squriñlé thá roothágú zíiqílē tha azandúkqú. Kqala geedíeqí máré madíña roothá zíiqíqí alqáwal tháábá alu. Madíñagaga aáñá ma asségú míñ tha alkitáábáqayú. Dqokqotha geedíñgúnuñ máré garra rootha ma haliyu. Añgó adátháñ baró kqíllíñ mithil mmbálé. Kqala geedí kqíllíñeqí máré madíña roothá squriñqí zíiqíqí alqáwal tháábá alu. Da geedié azzáman máré garra roothá squriñígú thá boolí máré thá bishiyú. Kqala geedié máré madqa are tháábá ma álé garrqí. Greedí kqíllíñ máré garra thá bishiyú! Greedí garraqí gadarigú máré asala rootha dqukqúnúñ míñ thá assandúkqú mbá fedqi máré. Ayú mbá asal máré na rootha ma assé. Kqalagágú máré kataba roothá squriñí tha alkarrásá máréyú. Daaga azzámaná gaffaqí máré katabá tha assátqur are ma pqishí! Dqokqotha geedíñgunuñ máré garra roothá squriñí ma haliyu. Katabab roothá squriñí ma almásal tha assabúra arer. Azañzaña : sha geedí gidi assátqurigú tha alkarrásá mareyú wala kqabi sha máré sáqtqarafish manáñ.

26

Ardarshám tha amoozó

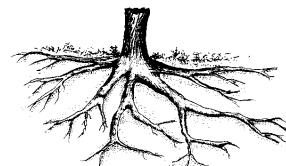
Shó gó dq
Shögódq

adí hoo le
adíhoole

shúú sha
shúúsha

a e i
o u

í íí i ii

dq__ní

g__ndí

sq__sqía

f__lí

1. Nonshó sqabí gorigé _____.

uqûñ
alhalawa
kqedo

2. Walá asqabiga _____.

dué
ñonshó
asháy

Garra

-Garrathá sqesqeriñálé á thíkqatha giñ gíalá Ardashám ma abunááthá álé holígú thá fuuda waalayú?

Móótha roothá holiyu thá sqasqariñayú u añgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedi máré garra ñgójí. Roothu thákí thá giñ garragalá dqokqotha alú

Kala geedíéqí máré hoshala garrá zíiqí tháñ alqáwal tha alkítábá mareyú. Kqala geedíéqí sha ñgó fedqí añgó garra marthé buá sqasqariñó mbá zíiqí alqáwal. Kqala géedíéqí kqillíñá ma ñgó álé garraqí mare shin madqá are tháábá lé añá shúriñó hu. Kqala géedíéqí kqillíñá máré muliña assandúkqa attáníqí tháábá alú ma álé garra máré. Kqala geedíéqí hassa hatháñ fédqí áñ garrathá sqasqariñálé kqillíñkqa ma haliyu.

Aásalí gadí dqukqúnúñ áné garra sqasqariña. Ma gadilo álé garraqí kqala geedí kqillíñéqí máré shíñ madqá are tháábá tha alkítábá mareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha «shuriñahu» gadi garraqí ná ashuriñá garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zíiqí añá shúriñó gadi hu.»

«Láázim hathú madqatha are tháábá kqillíñáñgáma sha ali asali gadimáñ ná garra añá shúriñola hu walá madiyú ná ma ñgo.»

Añ garrathá sqasqariñálé shúgó lámin áné kqóoda. Min mbá gárrala sqasqariña dqokqothá geedi dqokqóthá ithiguqi thá sqasqariñale!

-Náñ wálga máábí fuudá beñení?

-Harsutha shambá hari geedí thá añáñgámayú ma rô buuno are arrushásh?

-Tha assanayú alwágít kámmuzííqí? Nambalogú.

Azzamaná roothó!

Áshaharágú mbá thari hugú 6 tha assanayú (taani addahía, alwahit, alkáráma, taani alkáráma, tallit u sáikq)

Gárra geedíé áshaharágú mbá thari hugú 6 tha assanayú u ñgó baró dqokqotha dqókqathalègú zíiqí thá bulúéqí.

Náñ sqúllá, áshahará thari hu thá ssanayú

Náñ sqúlla alqíídá gíila tha alfatqur?

Ndí áshaharará thari tha alharif ?

Móóthagá áshahará tthahriqígú thá assasnayú 6 taláta marrat ma álé mulíñ geediqí tháábá álú na hú áshaharúgú mbá ma kataba. Kqala geedíéqí máré móóthaíyú ma ñalúmáré maratéén. Ñgó baró kqala geedí fááléyéqi bás máré kqala tháñgole. Lé geedi míhile.

Dqokqothagú «Ndá áháthi áné squlágé ashahar hugú?» ma ñéésqá gadi dqukunuñ ñgó áháthagá geedi holónoníñ.

Ardarshám tha amoozó

Garrathá sqesqeriñálé á thíkqatha gíñ gíalá Ardashám ma abunááthá álé holígú thé fuuda waalayú?

Ardashámá thé shogódq mbá garra shulindu holónonín mmane.

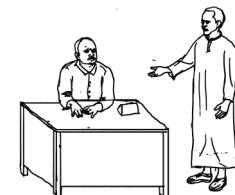
Shambá kqúúlá añ bakqa abuné thé babané Halímale mare zaqí thé waalayúéqí.

Alyómámáñ shambá fáátqará máré añ kqalgalá Halíma aña zaa thé almádarasúéqí. Ané kqallné ñinéqí adíhoole.

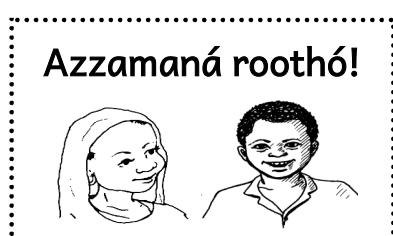

Alyóómálo gashaqí walá adé. Assaba tááni adé mathó alú thé thoñorú.

Halíma maada Ardashám sha walá adí thé almádarasú adé pqulóné abunáthéqí yooma assábit. Abuné adóqí dqokqothá Ardashám gíñ gashiñgané kqaalataqí sha walá nine gáshiñí.

Shúúsha abune thé almádarasú árothuané are thé maabá ágarrañílé. U áné kqalganegu musháñále mamathí gashóqií físh hathú mádíñathagéqí mandáñ.

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré garra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú "Náñ madí hathúqi tha roothá squruñileyúgú?" Ñgo baró pqulagagú sha assaqá katabilá hu ndímíílu a mbá tharilá roothá squruñiqí thé alhárífá dqááñí ñinéñ katáblane u alqálámá húshuriñó ñinéñ alafiláné alú tháñ.

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí kqillíñá mare máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú, u máré mádiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.

Kqalagagú máré garra ma haliyù míñ tháábá ganbiyù thoñor tháábá pqiishiyúeqí. Hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal ma dqukqúnúñ thé geedilé. Dqokqothagú «Náñ madí hathúqi?»

Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thé rootha akqithoyú. «Ndá thikqinagéqí?»

Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámareyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thé thoñorindulé.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thé rootha akqithó zííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámareyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ thé assabúra are mbá zííqí thé alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi thé almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré garra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa róóthámáré thé mbá zííqí thé assabúra are.

-buli, munzú, amúhulé, ñeera

Ádam u Zahará ma zozogú.
Shiñírá Úmár birí.
Fatqúr thiñi almánga.

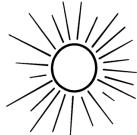
bu	hulê	ñee	kqa
fú	li	gu	ma
mun	mu	ra	le
amu	zú	zo	asqa

1.

3.

2.

4.

-Garrathá sqesqeriñálé á thíkqatha giñ gíalá Ardashám ma abunááthá álé holígú thé fuuda waalayú?

Yooma atalatá hatháñ garra sqasqariñá squlla **Ardarshám tha amoozó**. Náñ mááné na giñ rootháné?

Roothu thégi thé giñ garragalá dqokqotha alú Másal.

Kqala geedíeqí «Halíma adóqí alyóómamáñ míñ thé almadiínayú thé márthéeqí. Ané maada giñ máñqí áné buuna alú. «Garrathá sqasqariñálé á thikqathá giñ buunálá Halima alú.

Kqala geedíqí máré gárra sqasqariñá thé bishiyú u máré ziaga nafarén nafarén.

Bakqá garrañó geedíé sqasqariñá ma haliyu.

Dqokqotha geedi dqokqothagú taani. Mín mbá gárra máré thé bishiyú. Kqala geedíeqí máré gárra roothá squriñí thé ahapqúnáthále mbá ithigu márquéqí théñ.

Dqokqotha gadímáñ áné garra roothá squriñí u añgó kqala geedíeqí máré madqa are théábá. Ñgo físh kqala márthéeqí máré madíñá assúrá huluqi thé rootha squriñile théábá alú. Kqóoda roothá squriñí kqillíñi shúgo!

Kqalal geedíeqí maré gárra roothá squruñí mbá théri hu thé bishuyu u ñgó baró kqala gadímáñeqí áné gárra ma halíyu. Assúra ma alú gugudqíñagú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqi thé roothá squruñí gárraólále. Thamagá albáálgú ñgó akkada ma mulíñi márquéqí théábá alú mbá ma asse. Shakqala thé roothá squruñí gashí shambálo.

Roothá shabahauqí

Hoshala assandúkqa maiyú roothá shabahauqí théñ thé geedille ma dqukqúñ. Kqala geedíeqí máré madqá akqithó roothó are théábá ma álé garra máré. Gárragá roothámañgú ma álé madíñó marthé shambá dqafaruuné na boolayú.

Másal bába – baba nafaqaqi thé boolayuqá añgó madíñá boolayúqi mbá hááqí.

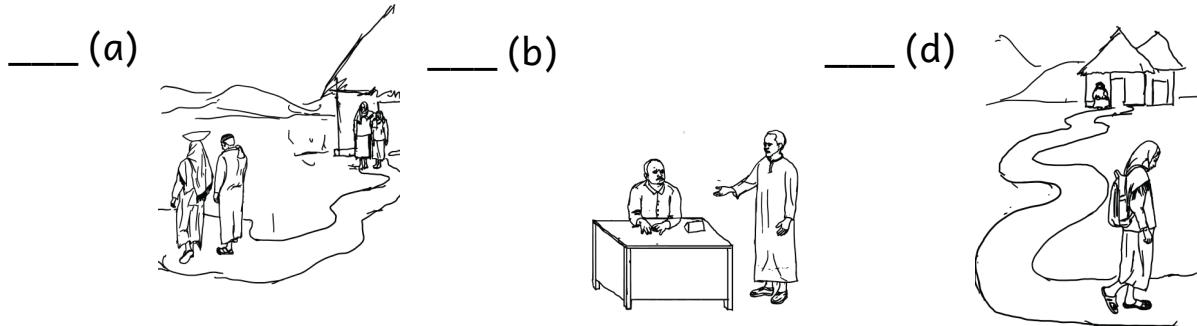
29

Ardarshám tha amoozó

Gárrathá sqesqeriñálé á thíkqatha gíñ gíalá Ardashám ma abunááthá álé holígú thá fuuda waalayú?

1. Shambá kqúulá aň bakqa abuné tha babane Halímale márézaqí thá waalayúeqí.
2. Alyóómálo gashaqí walá adé. Assabá tááni adé mathó alú thá thoñorú.
3. Shúúsha ábúne tha almádarasú árothuané are thá maabá ágarrañílé. U áné kqalganegú musháñále mamathí gashóqi físh hathú madíñathageqí mandañ.

tqitqî	tqitqî	tqitqî	tqitqî
tqiitqi	tqitqi	tqiitqí	tqitqí

Alkqanúná roothó

Kqala geediéqí máré garra roothá squruñi u máré gíagá alqaláámá róóthó (punctuation) mbá ma alú baabákq. Kqala gadímáñéqí áné kátaba mootha thá assabúra are. Kqala geediéqí mare geera moothá maréqí ma ma assé.

Rootha adqañthiña

Kqala geediéqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal u ma álé áhúlú máréqi thá róóthá adíne tháñle.

Geedí kqíllíñ máré madíñá roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthéqí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó márénai tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alharif

Garra rootha arabaqágú taláta marrát u ma geedi álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábá máré.

Tha alharífá ma daadó mbá zííqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqíllíñ rootha arbaqákedqe tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala marthéqí muusqa moothá katabómare. Kámmu mbá pqííshí?

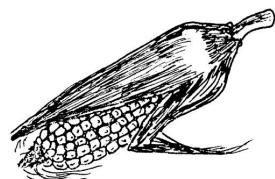
-amoozó, assabá, assana, añkqulangí

áli zííqí tha asósa
 baabákir adaqí tha mírido
 buushá halíma muólá

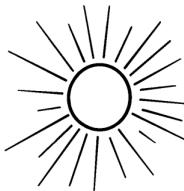
1.

 (a) buli

2.

 (b) munzú

3.

 1 (d) amúhulê

4.

 (dq) ñeera

1.

3.

2.

4.

-Náñ sqúllá zigí gáfällá almádaras tháñ? náñ sqúlláne mbá pqudiláne tháñ?

-Sqúlshútha zigi hugú mbá zíí tha assánayú.

-Náñ giihá tha asqakqale míñ mbá gáfällá almádaras?

Ijahaza garraíeqi

Kqala geedíeqí maré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gadari shá áné garra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqsqariñalé?»

Hoshala rootha fiilí thángú, kqala geedí gárrraqí éqí kqillíná mare thama thabá alú máré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí thá alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra ootha kíllíñ. Shakqalathá akqí rootha tho alú 2 u 3 shambalo.

Áhorathá aániyúleyúgú

Kqala geedíeqí máré hoshala alhárífá zíiqí thángú tha assandúkqú. Kqala geedíeqí máré mamdiñaqí tháábá alú ma álé garra máré thañgólé ma dqukqúnúñ. Hoshala assúra tháñ. Rootha rootha assúró.

Shákqala assúra kqillín dqúkqunuñ dqúkqunuñ.

Kqala geedíeqí máré asala alhárífá ma assé máré áhora aañiyú tháñ u máré á horá roothá zíiqí tháñ assúra thá huéqí.

Kqallla geedíeqí na rootháló tha alkarrásá mamréyú. Añgó akkada mahió máré alú na roothá míñ aañá tharónáqi! Min mbá kqodi marénaqi. Kataba roothá ma assé tha assabúra are. Á geedi muusqana tháñ mba katabó máré tha alkarrásá maréyú.

Kataba

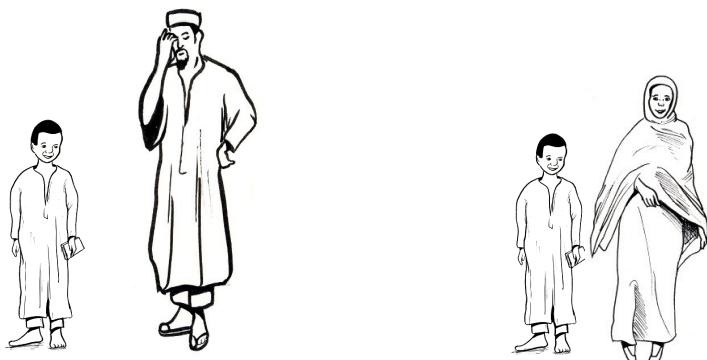
Kqala geedíeqí máré hoshala I geera zíiqí tháñ tha alkitáábá mareyú. Kqalagágú máré hoshala roothá squriñí tháñ. Dqokqothagú «kámmu rootha squriñqí madí haqthúqi?» kqala geedíeqí máré ada thá roothá squriñlé thá roothágú zíiqílē tha azandúkqú. Kqala geedíeqí máré madíña roothá zíqíqí alqáwal tháábá alu. Madíñagaga aña ma asségú min tha alkitáábáqayú. Dqokqotha geedíñgúnuñ máré garra rootha ma haliyu.

Añgó adátháñ baró kqillín mithil mmbálé. Kqala geedí kqillínéqí máré madíña roothá squríñiqí zíqíqí alqáwal tháábá alu. Da geedié azzáman máré garra roothá squríñigú thá boolí máré thá bishiyú. Kqala geedié máré madqa are tháába ma álé garrqí. Greedí kqillín máré garra thá bishiyú! Greedí garraqí gadarigú máré asala rootha dqukqúnúñ míñ thá assandúkqú mbá fedqi máré. Ayú mbá asal máré na rootha ma assé

Kqalagágú máré kataba roothá squriñí tha alkarrásá márén. Daaga azzámaná gaffaqí máré katabá tha assátqur are ma pqishí! Dqokqotha geedíñgunúñ máré garra roothá squriñí ma haliyu. Katabab roothá squriñí ma almásal tha assabúra arer. Azañzaña : sha geedí gidi assátqurigú tha alkarrásá mareyú wala kqabi sha máré sáqtqarafish manáñ.

31

Annúr tha asqakqale

shóó ra

shóóra

asha há dá má ré

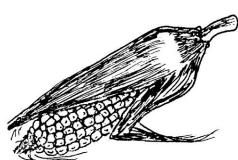
ashahádámáré

ir bi zi ña

irbiziña

a e i
o u

ú á é ó

alk_ra

amuhul_

alkit_b

oq_

1. Ápqíshiga án yooma _____.

assábit
attalatá
ajjúmuqa

2. Walá apqíshiga án

yooma _____.

alqitnêñ
alqarbahá
alqahát

Garra

-Gárrathá áthíkqáthá shambá híá Annúr róóthá almúdiírú álú.
Móótha roothá holiyu thá sqasqariñayú u añgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedi máré garra ñgóqí. Roothu thákí thá gíñ garragalá dqokqotha alú
Kala geedíeqí máré hoshala garrá zííqí tháñ alqáwal tha alkítábá mareyú. Kqala geedíeqí sha ñgó fedqí añgó garra marthé buá sqasqariñó mbá zííqí alqáwal. Kqala géedíeqí kqillíñá ma ñgó álé garraqí mare shin madqá are tháábá lé aña shúriñó hu. Kqala géedíeqí kqillíñá máré muliña assandúkqa attáníqí tháábá álú ma álé garra máré. Kqala geedíeqí hassa hatháñ fédqí áñ garrathá sqasqariñálé kqillíñkqa ma haliyu.
Aásalí gadí dqukqúnúñ áné garra sqasqariña. Ma gadilo álé garraqí kqala geedí kqillíñeqí máré shíñ madqá are tháábá tha alkítábá mareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha «shuriñahu» gadi garraqí ná ashuriñá garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zííqí aña shúriñó gadi hu.»
«Láázim hathú madqatha are tháábá kqillíñáñgáma sha ali asali gadimáñ ná garra aña shúriñola hu walá madíyú ná ma ñgo.»
Añ garrathá sqasqariñálé shúgó lámin áné kqóoda. Min mbá gárrala sqasqariña dqokqothá geedi dqokqóthá ithiguqi thá sqasqariñale!

-Náñ sqúllá zigí áshuriñlá almádaras hu tháñ?
-Náñ shakqali háthú míñ mbá shúrín algíraya hu?
-Kámmu yóm shari almádarasá thá asháharú?

Azzamaná roothó!

Áshaharágú álafí aaña alúgú 6 tha assanayú. (rájab, gasair, ramadán, alfátqur, alfatqurén u addahía)
Gárrá geedié áshaharágú álafí aañálúgú 6 tha assanayú u ñgó baró dqokqotha dqokqothalegú zííqí thá bulúéqí.
Náñ sqúllá áshahará álafí aañálú tha assanayú?
Náñ sqúllá áshahará olaláñgó tháñ? Mootha geedié asháhariyú 3 marrát ma álé mádiñóqí tháába álú mbá ma katabá. Kqala marthéqí shíñ máré moothayu thá boolí máré maratéén.
Kqala geedí fááléyéqí máré kqala tha ñgóle u lé musháñi shambálo.
Dqokqothagú ndá kqergé asháhar hugù?
Ma hoshalóño tháñ ma badqi ñínéqí ñgo ahathagá geedi holoñoniñ máré garra ma dqukqúnúñ.

Annúr tha asqakqale

Gárrathá á thíkqáthá shambá híá Annúr róóthá almúdííru álú.

Annúr gadí abbá Ashúúní mbá gárraqí thé Bambasí
ñinéñ maané.

**Álé ahátha álé gássama márthé ashahádámáré u áné
kqali márthé almúdíírá almadarasó shá mare shóóro
shaharen.**

Shambá adalá Annúr na kqalga ábuné shá máré
pqáalo thé gafú. Á Annúr irbiziña u áné pqílá. Á dídine
dqokqotha áné kqala shá máré kqalogalá maré shóóra
shaharéén.

**Á dídine baró kqalaga shá, “ alí gíñ kqalóóla hathúeqí
shá shóóratha bakqá záá háthú thé almádarasú
mmaané.**

Walá hathú kqalóógalá sha bakqa pqadi háthú
abúñóathá.

**Ánnúr baró haala didíné ndú áné baró adá thé
gafúeqí áné pqaada abúnááthá ashúkqulthi.**

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré garra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú ” Náñ madihathúqi na alqalááma thá roothá squriñílázú?” Ñgó pqulágagú sha assáqá thárrlá roothá squriñí katabá tha alhárífá dqááñí ñinéñ tharláneqi. Aaňá shuriñnáhu shíñ tha alqaláámá hu ashuriñó. Ma ñgó kperi gíñmáñ hu shíñ tha alqaláámá hu kqueeró. ( )

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí kqillíñá mare máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú, u máré mádiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.

Kqalagagú máré garra ma haliyù míñ tháábá ganbiyù thoñor tháábá pqiishiyúeqí. Hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal ma dqukqúnúñ thá geedilé. Dqokqothagú «Náñ madí hathúqi?»

Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha akqithoyú. «Ndá thikqinagéqí?»

Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámareyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindúlé.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá rootha akqithó zííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámarèyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ thá assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géédí dqafaruqígú máré garra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa róóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.

-assáqa, ashamsía, gorosh, dooró

**Hamís pqaalá zíli, gaashá u dookqó.
Sqisqía gídi ile, fiilí, buá u busqikqe.**

assá	ró	asham	ma
ga	sh	rú	ho
doo	sía	hu	ro
go	fa	qá	da

1.

3.

2.

4.

- Gárrathá áthikqáthá shambá hiá Annúr róothá almúdííru álú.
- Yooma atalatá hatháñ garra sqasqariñá squlla **Annúr tha asqakqale**. Náñ mááné na gíñ rootháné?
- Roothu tháqi thá giñ garragalá dqokqotha alú Másal.
- Kqala geediéqí «Halíma adóqí alyóómamáñ míñ thá almadíínayú thá márthéqí. Ané maada giñ máñqí áné buuna alú. «Garrathá sqasqariñalé á thikqathá giñ buunálá Halima alú.
- Kqala geedíqí máré gárra sqasqaríña thá bishiyú u máré ziaga nafarén nafarén.
- Bakqá garrañó geedié sqasqariñá ma haliyu.
- Dqokqotha geedi dqokqothagú taani. Mín mbá gárra máré thá bishiyú. Kqala geedíéqí máré gárra roothá squriñi tha ahapqúnáthále mbá ithigu márquéqí tháñ.
- Dqokqotha gadímáñ áné garra roothá squriñi u añgó kqala geedíéqí máré madqa are tháábá. Ñgo físh kqala márthéqí máré mádiña assúrá huluqi thá rootha squriñile tháábá alú. Kqóoda roothá squriñi kqillíñi shúgo!

- Kqalal geedíéqí maré gárra roothá squruñí mbá thári hu tha bishúyu u ñgó baró kqala gadímáñéqí áné gárra ma halíyu. Assúra ma álu gugudqíñagú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqi thá roothá squruñí gárraólále. Thamagá albaálgú ñgó akkada ma mulíñi márquéqí tháábá alú mbá ma asse. Shakqala thá roothá squruñí gashí shambálo.

Roothá shabahauqí

- Hoshala assandúkqa maiyú roothá shabahauqí tháñ thá geedille ma dqukqúñ. Kqala geedíéqí máré madqá akqithó roothó are tháábá ma álé garra máré. Gárragá roothámañgú ma álé madiñó marthé shambá dqafaruuné na boolayú.
- Másal bába – baba nafaqaqí thá boolayuqá añgó madiña boolayúqi mbá hááqí.

Annúr tha asqakqale

Gárrathá áthíkqáthá shambá híá Annúr róóthá almúdíírú álú.

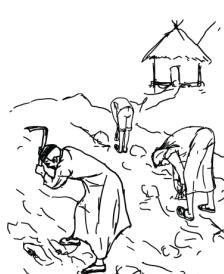
1. Álé ahátha álé gássama márthé ashahádámáré u áné kqali márthé almúdíírá almadarasó shá máré shóóro shaharen.
2. Ádídine baró kqalaga shá, “ alí gíñ kqalóóla hathúeqí shá shóóratha bakqá záá háthú tha almádarasú mmaané.
3. Ánnúr baró haala didíné ndú áné baró adá thá gafúeqí áné pqaada abúnááthá ashúkqulthi.

— (a)

— (b)

— (d)

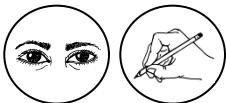

añañ	añañ	añáñ	añáñ
añáñ	añáñ	añaañ	añááñ

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré garra roothá squruñi u máré gíagá alqaláámá róóthó (punctuation) mbá ma alú baabákq. Kqala gadímáñéqí áné kátaba mootha thá assabúra are. Kqala geedíeqí mare geera moothá maréqí ma ma assé.

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zíiqí tháñ alqáwal u ma álé áhülú máréqi thá róóthá adíne tháñle.

Geedí kqíllíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthémí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó márénai tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alharif

Garra rootha arabaqágú taláta marrát u ma geedi álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábá máré.

Tha alharífá ma daadó mbá zíiqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqíllíñ rootha arbaqákedqe tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala marthémí muusqa moothá katabómare. Kámmu mbá pqíishí?
-agúúru, addúkqush, asqakqale, gafa

músə shibili mia misqué u thañ
sítτú thiñá almóz albabáya u ajuáfa

1.

 (a) assáqá

2.

 (b) ashamsía

3.

 (d) gorosh

4.

 (dq) dooró

1.

3.

2.

4.

-Hathú maadá aañá dqoshilá gindí ñonshó márrayá?

-Wááné u amúne dqoshiláne?

-Gindí dquoosha náánó alfáida daané?

Ijahaza garraíeqi

Kqala geedíeqí maré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gadari shá áné garra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táání: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárraqí éqí kqillíná mare thama thabá alú máré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí thá alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táání, ndá gárра ootha killíñ. Shakqalathá akqí rootha tho alú 2 u 3 shambalo.

-Gárrathá á thikqathá shambá gía geedí kqolagane ñónshogú.

Mootha roothá holiyú thá sqasqariñayú u ñgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedi máré gárra ñqóqí.

Roothu tháqí thá gíñ garragalá dqokqotha alú .

Kqala geedíeqí máre§ hoshala garrá zíiqí tháñ alqáwal tha alkítábámaréyú. Kqala geedíeqí sha ñgó fedqí añgó gárra marthé buá sqasqariñó mbá zíiqí alqáwal. Kqala géedíeqí kqillíná ma ñgó álé gárraqí máré shíñ madqá are tháábá léa aña shúriñó hu.

Kqala géedíeqí kqillínéqí máré muliña assandúkq attánqi tháábá alú ma álé garra máré.

Kqala geedíeqí hassa hatháñ fédqí áñ gárrathá sqasqariñálé kqillínkqa ma haliyu.

A ásalí gadí dqukqúnúñ áné gárra sqasqariña. Ma gadilo álé gárraqí kqala geedí kqillínéqí máré shíñ madqá are tháábá tha alkítábámareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha «shuriñahu» gadi gárraqí ná ashuriña garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zíiqí aña shúriñó gadi hu.»

«Láázim hathú madqatha are tháábá kqillínáñgáma sha ali asali gadimáñ ná gárraa aña shúriñola hu walá madiyú ná ma ñgó.»

Añ gárrathá sqasqariñálé shúgó lámin áné kqóóda. Mín mbá gárrala sqasqariña dqokqothá geedí dqokqóthá ithiguqi thá sqasqariñale!

-Wááne u amuné dqoshilá gindí?

-Gindí dquoosha náánó alfáida daané?

-Geedí fútqíñá ñonshó náñ sqikqaganegú?

-Hathú biidqá ñónshó márrayá?

du é
due

fu tqi ña
futqiña

mu luo iyú
muluoiyú

Gindí abba Albasír

Garratha á thikqathá shamba gó geedí kqolagane ñonshogú.

Mamánañ gugúdiñí tha Ahansha mbá sqúllá Abbá Albasír. Maabaló aháthé dquoosha gindí tha dué álú.

Gindíqedqe mbálo hía ñónshó ñónshó olaqí lammin ñónshó dqeethoqi thuthéqí na aré.

Ma geedí álmadarasó alégú zaaqí tha almadarasuquéqí mare maadaqí maré shehéraga máré futqiña.

Ñonshó ahathé muluoiyú gágíña geedí. Geedi ma alégú thulí gadímáñ sqikqaqí bíde na ndú fuudí holóñonín.

Gadímáñ buuné madíño maabá ágarrañié sha geedí futqiño ñónshó gindugú u kqola maré.

Maabá ágarrañí buunoqí thikqo geedí gashaqígú thiri. Buuráne alúgú faragané shimiñgú. Sha bakqa muliñ máré ñónshóqí u moothané alugú tha marthéqí.

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré garra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú "Náñ madihathúqi na alqalááma thá roothá squriñyú?" Ñgó pqulágagú sha assáqá katabilá alqísim u mbá tharrla roothá squriñiqi alé katabagú tha alhárifá dqaaní. Roothá squriñí dqokqothó lafi alu tha alqaláámá dqokqothó (?).

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí kqillíná mare máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú, u máré mádiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.

Kqalagagú máré garra ma haliyù míñ tháábá ganbiyù thoñor tháábá pqiishiyúeqí. Hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal ma dqukqúnúñ thá geedilé. Dqokqothagú «Náñ madí hathúqí?» Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha akqithoyú. «Ndá thikqinagéeqí?» Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámareyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindúlé.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá rootha akqithó zííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámareyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géédí dqafaruqígú máré garra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa róóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.

-gindí, ñonshó, boñósh, meshergéñ

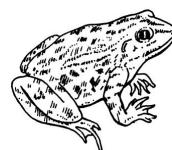
Neqíma adé thá algiráyayú.
 Neqíma adé thá algiráyayúá?
 Alqibirík huulá thá Hómosha.
 Alqibirík huulá thá Hómoshayá?

mû	dí	me	du
gin	fí	shó	ñosh
á	ñon	sher	ga
bo	al	géñ	dqa

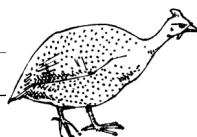
1.

3.

2.

4.

-Garratha á thikqathá shamba gía geedí kqolagane ñonshogú.
Yooma atalatá hatháñ garra sqasqariñá squlla **Gindí abbá Albasír**. Náñ mááné na gíñ rootháné?
Roothu tháqi thá giñ garragalá dqokqotha alú Másal.
Kqala geediéqí «Halíma adóqí alyóómamáñ míñ thá almadíínayú thá márthéqí. Ané maada giñ máñqí áné buuna alú. «Garrathá sqasqariñalé á thikqathá giñ buunálá Halima alú.
Kqala geedíqí máré gárra sqasqaríña thá bishiyú u máré ziaga nafarén nafarén.
Bakqá garrañó geedié sqasqariñá ma haliyu.
Dqokqotha geedi dqokqothagú taani. Mín mbá gárra máré thá bishiyú. Kqala geedíéqí máré gárra roothá squriñi tha ahapqúnáthále mbá ithigu márquéqí tháñ.
Dqokqotha gadímáñ áné garra roothá squriñi u añgó kqala geedíéqí máré madqa are tháábá. Ñgo físh kqala márthéqí máré madíñá assúrá huluqi thá rootha squriñile tháábá alú. Kqóoda roothá squriñi kqillíñi shúgo!

Kqalal geedíéqí maré gárra roothá squruñí mbá thári hu tha bishúyu u ñgó baró kqala gadímáñéqí áné gárra ma halíyu. Assúra ma alú gugudqíñagú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqi thá roothá squruñí gárraólale. Thamagá albáálgú ñgó akkada ma mulíñi máréqi tháábá alú mbá ma asse. Shakqala thá roothá squruñí gashí shambálo.

Roothá shabahauqí

Hoshala assandúkqa maiyú roothá shabahauqí tháñ thá geedille ma dqukqúñ. Kqala geedíéqí máré madqá akqithó roothó are tháábá ma álé garra máré. Gárragá roothámañgú ma álé madíñó marthé shambá dqafaruuné na boolayú.
Másal bába – baba nafaqaqí thá boolayuqá añgó madíñá boolayúqi mbá hááqí.

Gindí abbá Albašír

Gárrathá á thikqathá shambá gó geedí kqolagane ñónshágú.

1. Gindíkqedqe mbálo hía ñónshó ñonshó olaqí lammin ñónshó dqeethoqi thuthéqí na aré.
2. Ñonshó ahathé muluoiyú gágíñá geedí. Geedí ma álégú thulí gadímáñ sqikqaqí bíide na ndú fuudí holóñonín.
3. Maabá ágarrañí buunoqí thikqo geedí gashaqígú thiri. Buuráne alúgú faragané shimiñgú. Sha bakqa muliñ máré ñonshóqí u moothané alugú tha marthéqí.

— (a)

— (b)

— (d)

kquukqu	kqúkqú	kqokqo	kqókqó
kquukqu	kqúúkqú	kqookqo	kqóókqó

Alkqanúná roothó

Kqala geediéqí máré garra roothá squruñi u máré gíagá alqaláámá róóthó (punctuation) mbá ma alú baabákq. Kqala gadímáñéqí áné kátaba mootha thá assabúra are. Kqala geediéqí mare geera moothá maréqí ma ma assé.

Rootha adqañthiña

Kqala geediéqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zíiqí tháñ alqáwal u ma álé áhúlú máréqi thá róóthá adíne tháñle.

Geedí kqíllíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthémí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó márénai tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alharif

Garra rootha arabaqágú taláta marrát u ma geedi álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábá máré.

Tha alharífá ma daadó mbá zíiqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqíllíñ rootha arbaqákedqe tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala marthémí muusqa moothá katabómare. Kámmu mbá pqííshí?

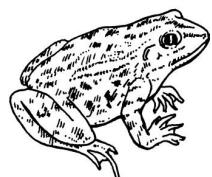
-ñonshó, Ramadán, munzú, alhamís

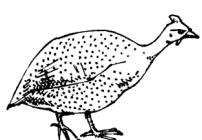
náñ sqúlláñgó
shúlindu kámmu garrañó
wááné gudíñó

1.

 (a) gindí

2.

 (b) ñonshó

3.

 1 (d) boñósh

4.

 (dq) meshergéñ

1.

3.

2.

4.

Garra

Roothútháqi tha gíñ gárragálá dqokqotha alu.
Kqala geedíeqí máré gárra sqasqariña tha bishiyú. Mín mbálo ñgó dqokqotha gadímañ hássálo áné maadqa are tháábá alú. Ñgó baró dqokqotha dqokqoháñgúnúñgú mbá ithíguqi thá sqasqariñale. Daokqothá ithíguqi tha sqasqariñale.
-Gárratha á thikqathá gíñ dquooshágálá Músa gind.

-Ndá dquooshá gindí thá gafú?
-Náñ kqalagalá Músa sha áné basqaga ñonshó?
-Náñ kqalala Músa sha áné shibila gadíkqedqéeqí?

Booloyú

Kqala geedíeqí máré hoshala akqíthó roothó holí tháñ tha assandúkqú. Hasqulo rootha akqíthó míñ tha assandúkqú ñgó kátaba tha assábúúra aré ma almásal. Ñgó baró kqala geedíeqí gíá rootháñgúñgú tha akqíthólo roothó. Kqala geedíeqí máré gárra roothá katbo máré áhapqunááthéeqi.
-alyóm, asháhar, alqisbú, assana, alqíd, arushásh, amoozó, asqakqale

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñi u máré gíagá alqaláámá róóthó (punctuation) mbá ma alú baabákq. Kqala gadímáñéeqí áné kátaba móótha thá assabúúra are. Kqala geedíeqí máré geera móóthámaréeqí ma ma assé.

Ñonshó Músa

Garratha á thikqathá gíñ dquooshágala Músa gindí.

Músa dquooshá gindí arrushásh thákqedqe tha gafú. Aháthe hora ñonsho. Añ kqallná sha áné ada basqó áné shibila alú. Ané shibila gadíkqedqé algamís tháñ alyóómá dagaláné ashahádámare mbá algirayó.

asha	al	aru	qid
amoo	qis	zó	yóm
asqa	shásh	bú	le
har	kqa	assa	na

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

baabákir adaqí tha miridó
síttá thíña almóz albabáya u ajjuáfa
ró bídí kúllu yóóm tha asqakqale
náñ sqúlláñgó

**Akqusqo 3– Gíndaalía u
atqaqaríha ndú**

Addárs 10 (Isbú 2)

- Hathú dqakqi gíndaalía mbá zíigaháyá?
- Ma hathú dqakqi gíndaalía sháñ thári háthúneqi?
- Maabá walá thíkqi moothá gíndaalía dqakqihá náñ giiháne?

Ijahaza garraiéqi

Kqala geedíéqí maré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gerabá moothá.
Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gadari shá áné garra ma álé pqadiñogú.
Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?»
Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárrraqí éqí kqíllíñá mare thama thabá alú méré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí thá alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra ootha kíllíñ. Shakqalathá akqí rootha tho alú 2 u 3 shambalo.

Áhorathá aániyúleyúgú

Kqala geedíéqí méré hoshala alhárífá zíiqí tháñgú tha assandúkqú. Kqala geedíéqí méré mamdiñaqí tháábá alú ma álé garra méré thañgólé ma dqukqúnúñ. Hoshala assúra tháñ. Rootha rootha assúró.
Shákqala assúra kqillíñ dqúkqunuñ dqúkqunuñ.
Kqala geedíéqí méré asala alhárífá ma assé méré áhora aañiyú tháñ u méré á horá roothá zíiqí tháñ assúra thá huéqí.
Kqallla geedíéqí na rootháló tha alkarrásá mamréyú. Añgó akkada mahió méré alú na roothá míñ aañá tharónaqqi! Min mbá kqodi marénaqqi. Kataba roothá ma assé tha assabúra are. Á geedi muusqana tháñ mba katabó méré tha alkarrásá maréyú.

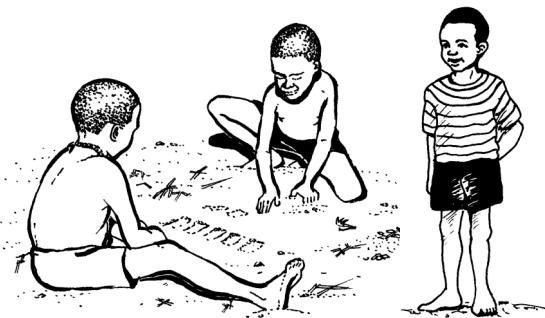
Kataba

Kqala geedíéqí méré hoshala I geera zíiqí tháñ tha alkítáábá mareyú. Kqalagágú méré hoshala roothá squriñí tháñ. Dqokqothagú «kámmu rootha squriñqí madí haqthúqi?» kqala geedíéqi méré ada thá roothá squriñlé thá roothágú zíiqílē tha azandúkqú. Kqala geedíéqí méré madíña roothá zíiqíqí alqáwal tháábá alu. Madiñagaga aña ma asségú min tha alkítáábáqayú. Dqokqotha geediñgúnuñ méré garra rootha ma haliyu.
Añgó adátháñ baró kqíllíñ mithil mmbálé. Kqala geedí kqíllíñéqí méré madíña roothá squriñqí zíiqíqí alqáwal tháábá alu. Da geedié azzáman méré garra roothá squriñígú thá boolí méré thá bishiyú. Kqala geedié méré madqa are tháábá ma álé garrqí. Greedí kqíllíñ méré garra thá bishiyú! Greedí garraqí gadarigú méré asala rootha dqukqúnúñ míñ thá assandúkqú mbá fedqi méré. Ayú mbá asal méré na rootha ma assé Kqalagágú méré kataba roothá squriñí tha alkarrásá méréyú. Daaga azzámaná gaffaqí méré katabá tha assátqur are ma pqishí! Dqokqotha geedíñgunuñ méré garra roothá squriñí ma haliyu. Katabab roothá squriñí ma almásal tha assabúra arer. Azañzaña : sha geedí gidi assátqurigú tha alkarrásá mareyú wala kqabi sha méré sátzqarafish manáñ.

41

Gíndaalía

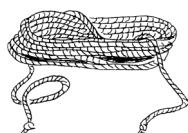
Áthu ráá lu
Áthuráálu

dqaa kqa
dqaakqa

A dáá r
Adáár

a e i
o u

oo ee ii uu

az__la

ñ__ra

d__ñí

f__da

1. Apqíshígá áñ

a dqaakqa _____.

nduyu
gíndaalía
gorosh

2. Gíndaalía walá

pqíshíqi _____.

aañá horílá áñ
tha munzúyú
munzúñgunúñ

Garra

-Gárrathá áthikqathá gíñ pqíluogala Garmadí nááthá mare Fillél.
 Móótha roothá holiyu thé sqasqariñayú u añgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedi máré garra ñgóqí. Roothu thákí thé gíñ garragalá dqokqotha alú
 Kala geedíéqí máré hoshala garrá zííqí tháñ alqáwal tha alkítábá mareyú. Kqala geedíéqí sha ñgó fedqí añgó garra marthé buá sqasqariñó mbá zííqí alqáwal. Kqala géedíéqí kqillíñá ma ñgó álé garraqí mare shin madqá are tháábá lé aña shúriñó hu. Kqala géedíéqí kqillíñá máré muliña assandúkqa attáníqí tháábá alú ma álé garra máré. Kqala geedíéqí hassa hatháñ fédqí áñ garrathá sqasqariñálé kqillíñkqa ma haliyu.
 Aásalí gadí dqukqúnúñ áné garra sqasqariña. Ma gadilo álé garraqí kqala geedí kqillíñéqí máré shíñ madqá are tháábá tha alkítábá mareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha «shuriñahu» gadi garraqí ná ashuriñá garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zííqí aña shúriñó gadi hu.»
 «Láázim hathú madqatha are tháábá kqillíñáñgáma sha ali asali gadimáñ ná garra aña shúriñola hu walá madiyú ná ma ñgo.»
 Añ garrathá sqasqariñálé shúgó lámin áné kqóóda. Min mbá gárrala sqasqariña dqokqothá geedi dqokqóthá ithiguqi thé sqasqariñale!

- Náñ sqúllá zigí áshuríñlá almádaras hu tháñ?
- Náñ shakqali háthú míñ mbá shúriñ algíraya hu?
- Kámmu yoom shari almádarasá thé asháharú?

Azzamaná roothó!

Garra geedié rootha dquguri aqíylúlagú min tha alkítábá máábá agarrañiyú.
 I, ____ shañiné ihóñó. Ñgó pqishia?
 A, ____ a ihó ma pqishí. Shañiné ihóñó na ñgó?
 I, Lé ali a pqishi. Alhámdu lillah!
 A, Náñ giñó shókqóñ?
 I, A kqali shá ada _____ (tha assúgú/tha almádarasú/ á geero oqó
 Gárra geedié roothá dquguri aqiliu (taláta marrát (3). Dqokqothagú.
 Ndá aháthí ná rootha gíñ kqalóña?
 Dqokotha geedi ndá gadari áné ma (I)u ndá gadari áné ma (A) Máré aháthá máré móótha aqiliyú.

Gíndaalía

Gárrathá át híkqathá gíñ pqíluogala Garmadínááthá máre Fillél.

Garmadiń, Fillél u Athuráálu geedí gárraqígú mmamaré.

Garmadín u Fillél aháthé dqaakqa gíndaalíagú ma Athuráálu álé thami ile.

Garmadín: Gindaalía. Fillél: Giné gino. Garmadín: Aamadi gínmáñ. Fillél: Náñ maané?

Garmadín: Ma híé thá ñeerayú walá gii sha kosh. Fillél: Ashiríñkqíth. Garmadín: Adá tháñ. Fillél: Alí thíkqalínne. Garmadín: Eqéo walá thikqañó. Fillél: Náñ maanédqá?

Garmadín: Daagágé adáár ápqúlá ñgóqí. Fillél: Híqiñ Assudán ma álé pqílí. Garmadín: Dim! Dim! Dim! Náánó ñgó shola? Fillél: Náánó áámaada? Garmadín: Dqííñí.

Moothámáré máre holloñoníñ shá ma assé á Athuráálu ataafagugú shambá pqiluo mare.

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú.
Roothuthaqí tha alú na adqáfarua máré.

Rootha adqñthiña

Kqala geedíeqí kqillíñá mare máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú, u máré madiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.

Kqalageediéqí máré gárra ma haliyù mín tháábá ganbiyù thoñor tháábá pqiishiyuéqí.
Hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal ma dqukqúnúñ thá geedilé. Dqokqothagú «Náñ madí hathuqí?»

Á geedi kqala rootha u máré hoshalatháñ mín thá rootha u máré hoshalatháñ mín thá rootha akqithoyú. «Ndá thikqinagéqí?»

Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásá mareyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindülé.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá rootha akqithó zííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámarèyú. Kqalagagú shsa máré gadarí máré thikqa rootha árbaqaqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqí tha almastqara! Dqokqotha géédí dqafaruqígú máré garra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa róóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.

-ashirínkqíth, dqííñí, azoola, ñeera

Kataba

Garra geedíe róóthá squriñí ma almásal. U ñgó kqalagaqgú máré ada thtá roothá squriñímáñle ma máré álé nafaqaí thá roothá ígéérá addarsá dqafare.

43

Idrís daara tqukqaqi.
Hádi dáára ñeera alú.
Rô fulé.
Fúle kqóli misqué.

ashi	rín	a	dqíí
azoo	assó	ul	nú
ñí	ñee	la	ma
ra	dáár	kqíth	sa

1.

3.

2.

4.

1. Gíndaalía asqabuyu.

2.

- -Gárrathá áthíkqathá gíñ pqíluogala Garmadí nááthá mare Fillél.
- Yooma atalatá hatháñ garra sqasqariñá squlla **Gíndaalía**. Náñ mááné na gíñ rootháné?
- Roothu tháqi thá gíñ garragalá dqokqotha alú Másal.
- Kqala geediéqí «Halíma adóqí alyóómamáñ míñ thá almadíínayú thá márthéqí. Ané maada giñ máñqí áné buuna alú. «Garrathá sqasqariñalé á thikqathá giñ buunálá Halima alú.
- Kqala geedíqí máré gárra sqasqariñá thá bishiyú u máré ziaga nafarén nafarén.
- Bakqá garrañó geedíé sqasqariñá ma haliyu.
- Dqokqotha geedi dqokqothagú taani. Mín mbá gárra máré thá bishiyú. Kqala geedíéqí máré gárra roothá squriñí tha ahapqúnáthále mbá ithigu máréqí tháñ.
- Dqokqotha gadímáñ áné garra roothá squriñí u añgó kqala geedíéqí máré madqa are tháábá. Ñgo físh kqala márthéqí máré mádiña assúrá huluqi thá rootha squriñíle tháábá alú. Kqóoda roothá squriñí kqillíñi shúgo!

- Kqalal geedíéqí maré gárra roothá squruñí mbá thári hu tha bishúyu u ñgó baró kqala gadímáñéqí áné gárra ma halíyu. Assúra ma álu gugudqíñagú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqí thá roothá squruñí gárraólále. Thamagá albáálgú ñgó akkada ma mulíñi máréqi tháábá alú mbá ma asse. Shakqala thá roothá squruñí gashí shambálo.

Roothá shabahauqí

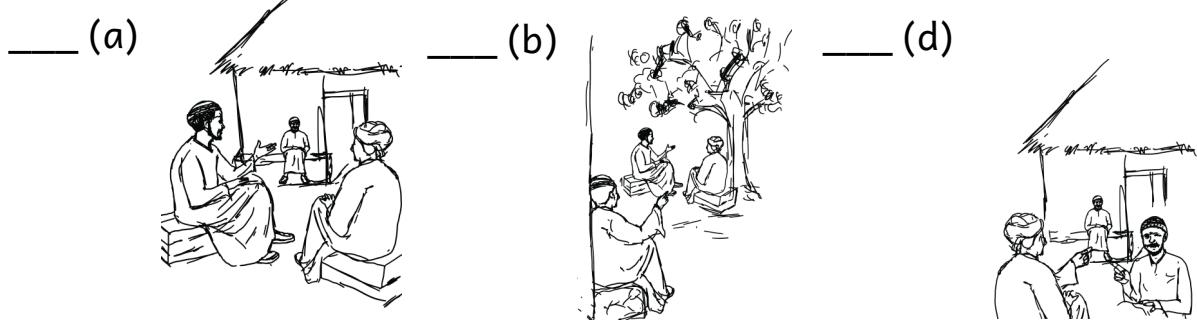
- Hoshala assandúkqa maiyú roothá shabahauqí tháñ thá geedille ma dqukqúñ. Kqala geedíéqí máré madqá akqithó roothó are tháábá ma álé garra máré. Gárragá roothámañgú ma álé madiñó marthé shambá dqafaruuné na boolayú.
- Másal bába – baba nafaqaqí thá boolayuqá añgó madiña boolayúqi mbá háaqí.

Gíndaalía

Gárrathá á thíkqathá gíñ pqíluogala Garmadínááthá máre Fillél.

1. Garmadín u Fillél aháthé dqaakqa gíndaalíagú ma Athuráálu álé thami ile.
2. Garmadín: Ma híé thá ñeerayú walá gii sha kosh. Fillél: Ashirínkqíth. Garmadín: Adá tháñ. Fillél: Alí thíkqalínne. Garmadín: Eqéo walá thikqañó. Fillél: Náñ maanédqá?
3. Moothámáré máre holloñoníñ shá ma assé á Athuráálu ataafagugú shambá pqiluo máré.

kan	kán	kan	kán
kaan	kaan	káán	káán

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí máré garra roothasquruñí u ñgó kqalagagú máré ahora roothá ma alú baabákq aañá lafí rootha alú. Kátaba roothatha azzámáná ma assé mbá shokqoñú u mbá dqafarre. Kqalagú máré katabá rootha tha ndule tha alkaráásámaréyú, wállá ñgó assala alharifá híiqí aañá lafí rootha alú tha assandúkqú.
- Kqala gadímáñéqi áné katabá móóthá tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré geera móóthá maréqí ma ma assé.

Rootha adqañthiña

- Kqala geedíeqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zíiqí tháñ alqáwal u ma álé áhülú máréqi thá róothá adíne tháñle.
- Geedí kqíllíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthémí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó märénai tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqi.

Rootha u alharif

- Garra rootha arabaqágú taláta marrát u ma geedi álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábá máré.
- Tha alharífá ma daadó mbá zíiqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha alkaráásámaréyú.
- Mín mbá katabí geedí kqíllíñ rootha arbaqákedqe tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala marthémí muusqa moothá katabómare. Kámmu mbá pqíishí?
-kqasqariña, kqórjíji, azoola, dqaakqa

Amáán pqarthi _____. tháñ / thañ

Amíína pqishiga _____. haara / háára

Shíibé _____. kqithilá / kqírlá

1.

____ (a) aširínkqíth

2.

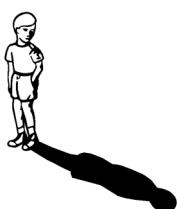
____ (b) dqíñí

3.

____ (d) azoola

4.

____ (dq) ñeera

1.

3.

2.

4.

-Fíri sqúllá gaamá haaru haalaháyú márrayá?

-Wááne zíiné?

Ijahaza garraíeqi

Kqala geedíeqí maré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthùéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gadari shá áné garra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táání: «Náñ shabaha háthùéqí shá rothí sqsqariñalé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárrraqí éqí kqíllíná mare thama thabá alú máré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí thá alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táání, ndá gárra ootha kíllíñ. Shakqalathá akqí rootha tho alú 2 u 3 shambalo.

-Garrathá áthikqáthá shambá kqalalá Sefadín sha Gaamá haaru tharaqí.

Mootha roothá holiyú thá sqasqariñayú u ñgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedi máré gárra ñqóqí.

Roothu tháqí thá gíñ garragalá dqokqotha alú .

Kqala geedíeqí máre§ hoshala garrá zíiqí tháñ alqáwal tha alkítábámaréyú. Kqala geedíeqí sha ñgó fedqí añgó gárra marthé buá sqasqariñó mbá zíiqí alqáwal. Kqala géedíeqí kqíllíná ma ñgó álé gárraqí máré shíñ madqá are tháábá léa añá shúriñó hu.

Kqala géedíeqí kqíllínéqí máré muliña assandúkq attánqi tháába alú ma álé garra máré.

Kqala geedíeqí hassa hatháñ fédqí áñ gárrathá sqasqariñalé kqíllíñkqa ma haliyu.

A ásalí gadí dqukqúnúñ áné gárra sqasqariña. Ma gadilo álé gárraqí kqala geedí kqíllínéqí máré shíñ madqá are tháábá tha alkítábámareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha «shuriñahu» gadi gárraqí ná ashuriña garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zíiqí añá shúriñó gadi hu.»

«Láázim hathú madqatha are tháábá kqíllíñáñgáma sha ali asali gadimáñ ná gárraa añá shúriñola hu walá madiyú ná ma ñgó.»

Añ gárrathá sqasqariñalé shúgó lámin áné kqóóda. Mín mbá gárrala sqasqariña dqokqothá geedí dqokqóthá ithiguqi thá sqasqariñale!

-Sheh Hójale Alhásan haaláháyú na gíñ gíánéyá?

-Thá nááno gíqí máábiñgama kqasqariña?

-Náñ squllá sha kqórjijí?

Gaamá haaru

sá da gi ñó ne
sádaginóne

kqa sqa ri ña
kqasqariña

ná ga la
nágala

Gaamá haaru

Gárrathá á thikqáthá shambá kqalalá Sefadín sha Gaamá haaru tharaqí.

Núra u Sefadín geedí thé Ugusha mmamáré. Záaoqígú tha almadínayú tha Asósa.

Maré hosala aañá zíí firi sqúllá Gaamá haaru. Núra dqokqothá Sefadín, “ Añgó madi firlé shambá tharnáqía?”

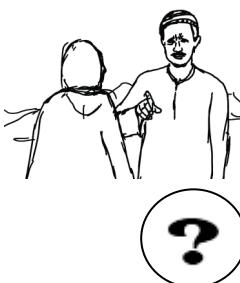
Ané kqalgalá Sefadín, “ Eqé walá madilí?” Thámagá iledqá á roothañgóqí. Sheh Hójale Alhásan pqáála zílíba míllañ gíagala kqasqariñá dqááñí.

Thúúmalábá áhoriñála lúubákqedqe kqillíñ walá kqóódaqí.
Rootháné maabí sharga zilíeqí nágala máré walá kqóódaqí.

Shéh Hojale aháthe áné kqalné ñarímáñeqí, “ Alí kqallá sha hathú gídí rô.” Áñ kqali ñári, “ Náñ daañójéqí?” Aadaañgó thañ. Ñarí shapqútha alkurbájiyú rô bide áziñá zíli.

Ñinéñne ma Gaamá haaru. Á Sefadín kqala baró roothálé attaqaríhá ndunné walá gídi attalí bakqá sádaginóne.

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré gárра roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú.
Roothuthaqí tha alú na adqáfarua máré.

Rootha adqñthiña

Kqala geedíeqí kqillíná mare máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú, u máré madiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.

Kqalageediéqí máré gárра ma haliyù mín tháábá ganbiyù thoñor tháábá pqiishiyúéqí.
Hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal ma dqukqúnúñ thá geedilé. Dqokqothagú «Náñ madí hathuqí?»

Á geedi kqala rootha u máré hoshalatháñ mín thá rootha u máré hoshalatháñ mín thá rootha akqithoyú. «Ndá thikqinagéqí?»

Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásá mareyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindülé.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá rootha akqithó zííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámarèyú. Kqalagagú shsa máré gadarí máré thikqa rootha árbaqaqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqí tha almastqara! Dqokqotha géédí dqafaruqígú máré garra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa róóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.

-lúúba, zíli, than, pqápqa

Kataba

Garra geedíe róóthá squriñí ma almásal. U ñgó kqalagaqqú máré ada thtá roothá squriñímáñle ma máré álé nafaqaí thá roothá ígéérá addarsá dqafare.

Iisqú giilá eeshé tháñ.

Ísqú gaga gálí.

Bádur maadá boridiqi.

Maasqú gó mááda.

lúú	kqór	asha	pqá
tha	gír	hó	ji
ja	ñ	han	lu
t	pqáá	le	bá

1.

3.

2.

4.

1. Máábá walá kqithí gíndaalíá hú dáá adáár.

2.

-Garrathá áthikqáthá shambá kqalalá Sefadín sha Gaamá haaru tharaqí
Yooma atalatá hatháñ garra sqasqariñá squlla **Gaamá haaru**. Náñ mááné na gíñ rootháné?
Roothu tháqi thá giñ garragalá dqokqotha alú Másal.
Kqala geediéqí «Halíma adóqí alyóómamáñ míñ thá almadíínayú thá márthéqí. Ané maada giñ máñqí áné buuna alú. «Garrathá sqasqariñalé á thikqathá giñ buunálá Halima alú.
Kqala geedíqí máré gárra sqasqaríña thá bishiyú u máré ziaga nafarén nafarén.
Bakqá garrañó geedié sqasqariñá ma haliyu.
Dqokqotha geedi dqokqothagú taani. Mín mbá gárra máré thá bishiyú. Kqala geedíéqí máré gárra roothá squriñi tha ahapqúnáthále mbá ithigu márquéqí tháñ.
Dqokqotha gadímáñ áné garra roothá squriñi u añgó kqala geedíéqí máré madqa are tháábá. Ñgo físh kqala márthéqí máré madiña assúrá huluqi thá rootha squriñile tháábá alú. Kqóoda roothá squriñi kqillíni shúgo!

Kqalal geedíéqí maré gárra roothá squruñí mbá thári hu tha bishúyu u ñgó baró kqala gadímáñéqí áné gárra ma halíyu. Assúra ma álu gugudqíñagú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqi thá roothá squruñí gárraólále. Thamagá albaálgú ñgó akkada ma mulíñi márquéqí tháábá alú mbá ma asse. Shakqala thá roothá squruñí gashí shambálo.

Roothá shabahauqí

Hoshala assandúkqa maiyú roothá shabahauqí tháñ thá geedille ma dqukqúñ. Kqala geedíéqí máré madqá akqithó roothó are tháábá ma álé garra máré. Gárragá roothámañgú ma álé madiño marthé shambá dqafaruuné na boolayú.
Másal bába – baba nafaqaqí thá boolayuqá añgó madiña boolayúqi mbá hááqí.

Gaamá haaru

Gárrathá át hikqáthá shambá kqalalá Sefadín sha Gaamá haaru tharaqí

1. Garmadín u Fillél aháthé dqaakqa gíndaalíagú ma Athuráálu álé thami ile.
2. Garmadín: Ma híe thá ñeerayú walá gii sha kosh. Fillél: Ashiríñkqíth. Garmadín: Adá tháñ. Fillél: Alí thíkqalínne. Garmadín: Eqéo walá thikqañó. Fillél: Náñ maanédqá?
3. Moothámáré maré holloñoníñ shá ma assé á Athuráálu ataafagugú shambá pqiluo máré.

___ (a)

___ (b)

___ (d)

sul	sul	sul	sul
suul	súúl	súl	sûl

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí máré garra roothasquruñí u ñgó kqalagagú máré ahora roothá ma alú baabákq aañá lafí rootha alú. Kátaba roothatha azzámáná ma assé mbá shokqoñú u mbá dqafarre. Kqalagú máré katabá rootha tha ndule tha alkaráásámaréyú, wállá ñgó assala alharifá híiqí aañá lafí rootha alú tha assandúkqú.
- Kqala gadímáñéqi áné katabá móóthá tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré geera móóthá maréqí ma ma assé.

Rootha adqañthiña

- Kqala geedíeqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zíiqí tháñ alqáwal u ma álé áhulú máréqi thá róóthá adíne tháñle.
- Geedí kqillíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthéqí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó märénaí tháábá alú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqillíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alharif

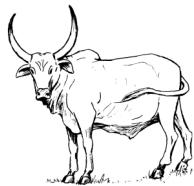
- Garra rootha arabaqágú taláta marrát u ma geedi álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábá máré.
- Tha alharífá ma daadó mbá zíiqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha alkaráásámaréyú.
- Mín mbá katabí geedí kqillíñ rootha arbaqákedqe tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala marthéqí muusqa moothá katabómare. Kámmu mbá pqíishí?
-adáár, pqáápqá, kqithá hú, lúúbá

_____ giilá ma or. Apqááne / Apqaané
 _____ dúrraqí. Athíñbaakq/Athiinbakq
 Shúli dishilá thá _____. ñeera / ñééra

1.

____ (a) lúúbá

2.

____ (b) ašhat

3.

____ (d) thañ

4.

____ (dq) hangír

1.

3.

2.

4.

Garra

Roothútháqi tha gíñ gárragálá dqokqotha alu.

Kqala geedíeqí máré gárра sqasqariña tha bishiyú. Mín mbálo ñgó dqokqotha gadímañ hássálo áné maadqa are tháábá alú. Ñgó baró dqokqotha dqokqháñgúnúñgú mbá ithíguqi thá sqasqariñale. Daokqothá ithíguqi tha sqasqariñale.

-Gárratha á thikqathá gíñ sqikqa Hádiéqí thá madañle.

-Náñ maraga madañ añ?

-Rootha tha gíñ buushú thiñ maabié ziliqígú thá gáfú.

-Gafa alú dqiña náñ náfaqagané?

Booloyú

Kqala geedíeqí máré hoshala akqíthó roothó holí tháñ tha assandúkqú. Hasqulo rootha akqíthó míñ tha assandúkqú ñgó kátaba tha assábúúra aré ma almásal. Ñgó baró kqala geedíeqí gía rootháñgúñgú tha akqíthólo roothó. Kqala geedíeqí máré gárра roothá katbo máré áhapqunááthéqi.

-hóósqe, dqaakqa, azoola, kqala, mané, maada, Gíndaalía

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré gárра roothá squruñí u ñgó kqalagagú máré ahora roothá ma alú baabákq aañá lafí rootha alú. Kátaba roothatha azzámáná ma assé mbá shokqoñú u mbá dqafáré. Kqalagú máré katabá rootha tha ndule tha alkaráásamaréyú, wállá ñgó assala roothá híiqí aañá lafí rootha alú tha assandúkqú.

Kqala gadímáñéqi áné katabá móóthá tha assabúúra are. Kqala geedíeqí máré geera móóthá maréqí ma ma assé.

Hádi u madañ

Gárrathá á thikqathá gíñ sqikqa Hádíéqí thé madañle.

Mamanañ ziaqí mbá squllá Hadi tha Oda. Pqáála zílí thé azo-
olayu. Thíthí madañ thiñí. Marra ma álé dqiñí añ maadá
madañ ashiríñkqíthi. Shuthógané pqáápqá sha áné
shapqútha mara añ hia ñeera.

dqaa	maa	né	kqa
né	zíí	azoo	ma
da	la	Gín	daa
lía	na	hóó	sqe

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Amáán pqarthi ____.	tháñ / thañ
____giilá ma or.	Apqááne / Apqaané
Amíína pqishiga ____.	haara / háára

